

УДК 346.2:336.73(477)

С.М. ГРУДНИЦЬКА, докт. юрид. наук, проф., Інститут економіко-правових досліджень НАН України,

Т.П. РУЦИНСЬКА, Інститут економіко-правових досліджень НАН України

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ГОСПОДАРСЬКО- ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Ключові слова: громадські організації, громадські об'єднання, свобода об'єднання, місцеві осередки, юридична особа, відокремлений структурний підрозділ

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [1] стало віхою, з якою пов'язується новий поштовх розвитку інститутів громадянського суспільства в Україні. До положень, тимчасове застосування яких вже розпочалося, віднесена й глава 26 «Співробітництво з питань громадянського суспільства» [2]. У ст.2 Розділу I «Загальні принципи» зазначається: «Повага до демократичних принципів, прав людини та основоположних свобод, ... а також повага до принципу верховенства права повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і є основними елементами цієї Угоди». Угода передбачає активізацію громадської участі в різних галузях співробітництва, й зокрема, участь незалежних громадських експертів та їх об'єднань, у т.ч. громадських організацій, у діяльності всіх двосторонніх органів, що утворюються для інституціонального забезпечення дієвості названої Угоди. Окрім того, перед Україною стоїть завдання подальшого наближення вітчизняного законодавства до відповідних європейських стандартів, тому на порядку денному стоїть питання створення сприятливих правових та організаційних умов для діяльності інститутів громадянського суспільства,

зокрема, для заохочення залучення громадян та їх участі у процесах прийняття державних рішень [3].

Права і свободи людини і громадянина є надбанням сучасного світу, закріпленим у міжнародних документах та конституціях цивілізованих держав. Конституція України гарантує їх у розділі II [4]. Одне з таких прав – право на об'єднання у громадські організації, яке гарантується статтями 36, 37 Конституції. Норми Конституції деталізуються у спеціальному законодавстві, для вдосконалення якого не так давно було прийнято новий закон – Закон України «Про громадські об'єднання», який вступив у дію з 01.01.2013 р. [5]. Майже 2 роки його застосування показали, що він не позбавлений недоліків та потребує удосконалення.

Метою статті є господарсько-правовий аналіз законодавства України про громадські організації та розробка пропозицій з його удосконалення.

До цього діяв Закон України «Про об'єднання громадян» від 16.06.1992 р. [6], однак у зв'язку із спрямованістю України на євроінтеграцію постало питання про його невідповідність сучасним європейським стандартам, викладеним в «Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій у Європі», прийнятій у 2007 році [7]. На це було звернуто увагу у рішенні Європейського Суду з прав людини від 03.04.2008 р. в справі № 40269/02 «Корецький та інші проти України». У цьому рішенні Європейський Суд з прав людини зобов'язав Україну, окрім іншого, змінити законодавство у цій галузі, так як воно порушує статтю 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на свободу об'єднань і мирних зборів) [8].

У контексті обставин справи Європейський суд з прав людини акцентував увагу на таких недоліках законодавства, як обмеження права юридичних осіб виступати засновниками громадських організацій, територіальні обмеження діяльності місцевих організацій, занадто складна процедура державної реєстрації громадських організацій, а також заборона громадським організаціям безпосередньо здійснювати господарську діяльність.

Для усунення цих недоліків 22.03.2012 р. було прийнято новий Закон України «Про громадські об'єднання» № 4572-VI, який вступив в дію з 01.01.2013 р. Цим законом було передбачено створення громадських об'єднань за участі фізичних осіб та/або юридичних осіб, скасовано територіальні обмеження їх діяльності, спрощено процедуру державної реєстрації. Також Законом було передбачено, що громадські об'єднання зі статусом юридичної особи можуть здійснювати підприємницьку діяльність не тільки через створені ними підприємства і товариства, але й безпосередньо, якщо така діяльність відповідає меті громадського об'єднання та сприяє її досягненню.

Внесені в законодавство зміни відповідають вирішенню вищезазначених конкретних завдань, поставлених перед законодавцем, однак той спосіб, що був обраний для їх опрацювання, створив низку інших суттєвих недоліків, в результаті гарантована Конституцією України і міжнародними документами свобода об'єднання в одних питаннях отримала очікувані гарантії, але в інших, на жаль, втратила. Це наштовхує на думку, що до вдосконалення відповідного законодавства можливо було підійти більш раціонально.

Дійсно, Закон «Про об'єднання громадян» від 16.06.1992 р. розглядав у якості членів громадських організацій лише громадян. Цей Закон визначав об'єднання громадян як добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод (ст.1), а громадську організацію як об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів (ст.3).

Однак свобода об'єднання для захисту спільних інтересів юридичних осіб передбачалася іншими законодавчими актами. Наприклад, Закон України «Про Торгово-промислові палати в Україні» 02.12.1997 р. передбачив, що Торгово-промислова палата є недержавною неприбутковою самоврядною організацією, яка об'єднує юридичних осіб, які створені і діють відповідно до законодавства України,

та громадян України, зареєстрованих як підприємці, та їх об'єднання (ст.1).

Фактично ж і Закон «Про об'єднання громадян» гарантував громадську площадку для захисту спільних інтересів підприємств, установ і організацій, які є юридичними особами. оскільки надавав відповідні гарантії їх колективам. Зокрема, в ст.12 цього Закону встановлювалось, що у діяльності громадських організацій у випадках, передбачених їх статутами, можуть брати участь колективні члени. Наприклад, відповідно до пункту 5.2 ст.5 Статуту УСПП колективними членами УСПП можуть бути колективи підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, підпорядкованості та розташування, громадські організації та їх об'єднання, інші неприбуткові організації, в тому числі міжнародні, які прийняли рішення про вступ до УСПП та сплачують вступні та членські внески. Фактично мова йде про гарантії прав трудових колективів, що у демократичному суспільстві має велике значення.

Натомість Закон України «Про громадські об'єднання» вже не оперує поняттям колективу, а лише поняття фізичної особи індивідуально, і відповідно з його прийняттям і повною відміною попереднього Закону конституційні гарантії прав трудових колективів в цій частині втрачено. Відповідно до ст.1 цього Закону громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка. Громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи. Громадська спілка – це громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи.

З прийняттям нового Закону постає питання невиправданого обмеження права участі у громадських об'єднаннях юридичних осіб

публічного права – державних, комунальних підприємств, інших організацій і установ, створених розпорядчим актом державного органу або органу місцевого самоврядування, які за Законом 1992 р. реалізували свої інтереси щонайменше через представництво в громадських формуваннях своїх трудових колективів.

Адже відповідно до ст.81 ЦК України «Види юридичних осіб» юридичні особи залежно від порядку створення поділяються на юридичних осіб приватного і публічного права. Юридична особа приватного права створюється на підставі установчих документів відповідно до статті 87 цього Кодексу, а юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування. Натомість Закон «Про громадські об'єднання» передбачає гарантії свободи об'єднання лише для юридичних осіб приватного права.

Дійсно, зауваження Європейського суду з прав людини були виправданими, але головна ціль яку переслідував ЄСПЧ у своїх зауваженнях Україні – це приведення законодавства у відповідність до статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод «Право на свободу об'єднань і мирних зборів». Отже за основу потрібно б було взяти перш за все норми цієї Конвенції, а також відповідні норми Конституції України як Основного закону, а не ЦК України, як це зроблено в Законі «Про громадські об'єднання».

«Рівняння» у нормотворчості на ЦК, а не на Конституцію уявляється невиправданим, що можна бачити також з наступних аргументів. Аналітики нового законодавства про громадські об'єднання звертають увагу на те, що у Конституції України застосовується старе поняття «об'єднання громадян», яке за змістом суттєво відрізняється від нового поняття «громадські об'єднання». З цього робиться висновок про необхідність внесення змін до Конституції України, з чим важко погодитися. По-перше, чинне нормативне регулювання Конституції України не перешкоджає дії Закону вже тому, що Конституція містить нор-

му статті 22, яка встановлює, що права і свободи людини і громадянина не є вичерпними. Окрім того, громадські об'єднання цілком виправдано розглядати як правову форму об'єднання громадян, поряд з політичними партіями, адже і в самому Законі «Про громадські об'єднання» говориться про те, що дія цього Закону не поширюється на політичні партії.

Натомість суто цивілістичний підхід до розробки Закону України «Про громадські об'єднання» в одних питаннях дозволив виправити ситуацію, а в інших створив нові проблемні місця, які містять вже інші обмеження свободи об'єднання.

Зауважимо, що Європейський суд з прав людини розглядає питання свободи об'єднання в контексті не лише правомірності втручання держорганів в реалізацію права на свободу об'єднання, а й якості закону у справі забезпечення такої свободи.

Конституція України оперує поняттями індивідуальних і колективних прав людини і громадянина (ст.40). Термін «фізична особа» в Конституції України не використовується, так само не використовується воно в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Загальній декларації прав людини.

Натомість новий Закон «Про громадські об'єднання» права колективів обмежує, так само як і обмежує право фізичних осіб виступити в тандемі з юридичними особами у заснуванні громадської спілки. Парадоксально, що це обмеження свободи торкнулось б і гр. Корецького та інших громадян – засновників «Громадянського Комітету за збереження дикої (корінної) природи Березняків», в реєстрації якого за старим Законом органами держреєстрації було відмовлено. Статут Громадянського комітету передбачав: «1.1. Громадянський комітет... (надалі – Комітет) є добровільне об'єднання громадян, громадських організацій, а також інших юридичних осіб, які об'єднуються у спільній діяльності (мають на меті) збереження дикої (корінної) природи у містах», «б.1. Членство у Комітеті може бути індивідуальним, колективним, почесним, в якості волонтера...». Як бачимо, гр. Корецький не зміг би заснувати

громадське об'єднання за новим Законом, так само як не міг його заснувати за старим, тільки з інших причин. Цього разу на перепоні стало би вже те, що громадська організація не може містити в своєму складі юридичних осіб, а громадська спілка не може бути заснована фізичними особами.

На наш погляд, доцільніше було б при вдосконаленні законодавства та приведенні його у відповідність до євростандартів використовувати господарсько-правовий підхід, який розглядає господарську організацію не тільки з юридичної точки зору, як це робить цивілістика, а й із соціологічної точки зору, що дозволяє розглядати будь-яку організацію як колектив. Зокрема, загальновідомою є теорія трудового колективу А.В. Венедиктова, що розвинута у сучасній науці до теорії відкритого приватно-публічного колективу у соціологічному вимірі та теорії правового інституту (інституційної правової теорії) у правовому вимірі [9], що дозволяє бачити за фігурою інституційного колективу «права кожного» та забезпечувати їх достойну реалізацію.

При такому підході цілком природним було б розширити суб'єктний склад громадських організацій за рахунок господарських організацій та інших юридичних осіб, що здійснюють господарську діяльність, а також – виходячи з конституційного принципу рівності перед законом – будь-яких інших юридичних осіб, за винятком окремих категорій, встановлених законом.

Слід зазначити, що саме це робили й міжнародні та всеукраїнські чи місцеві громадські організації, які фактично приймали до своїх членів і юридичних осіб, розглядаючи їх як колективних членів.

У якості свідченням тлумачення юридичної особи як колективного члена можна привести, наприклад, положення Статуту Міжнародної громадської асоціації «Українська секція міжнародної поліцейської асоціації», яке передбачає, що Секція здійснює свою діяльність у відповідності до Конституції України, чинного законодавства України, Статуту Міжнародної поліцейської асоціації та цього Статуту, має статус колективного члена Міжнародної поліцейської асоціації (далі в тексті –

МПА) на підставі ст.2 п.1 Статуту МПА. Секція є міжнародною громадською організацією, діяльність якої поширюється на територію України, Швейцарської Конфедерації та держав, на територію яких поширюється діяльність МПА. Секція виступає учасником цивільно-правових відносин, має відокремлене майно та самостійний баланс, може від свого імені набувати майнових та немайнових прав і виконувати відповідні обов'язки, бути позивачем та відповідачем у судах. Як колективні члени розглядаються також Відділення та Осередки [10]. Наведені положення свідчать про те, що соціологічний підхід до місцевих осередків застосовуються і на міжнародному рівні.

Слід зазначити, що обраний законодавцем підхід з рівнянням на ЦК України поставив численні місцеві осередки міжнародних, всеукраїнських, обласних чи інших місцевих громадських організацій, зареєстровані як юридичні особи, в досить скрутне становище, оскільки властивий громадським організаціям соціологічний термін «місцеві осередки» з метою приведення законодавства у відповідність до ЦК було замінено на термін «відокремлений підрозділ». У зв'язку з цим новий Закон у Прикінцевих положеннях (п.8) вимагав ліквідувати місцеві осередки, які мають статус юридичної особи. Фактично мова йшла про ліквідацію близько 26 тис. юридичних осіб, адже численні всеукраїнські організації мали розгалужену мережу осередків на місцях – повноправних місцевих громадських організацій, яким належало понад 1 тис. підприємств, засоби масової інформації і земельні ділянки тощо. В рамках нового Закону їм нав'язується перетворення у відокремлені підрозділи всеукраїнських ГО, в результаті чого вони можуть залишитися без необхідного для здійснення їх діяльності майна, втрачають власне право на свободу господарської діяльності тощо. Викликає великий сумнів, що такі обмеження свободи об'єднання сумісні з європейським стандартами.

Так, згідно новоприйнятому Закону права місцевих ГО були обмежені нормою прикінцевих положень про заборону внесення змін до статуту та здійснення реєстраційних дій в

Державній реєстраційній службі, окрім внесення змін у відомості про керівні органи та адреси. Рішення про зміну їх правового статусу та перетворення у структурні підрозділи або ліквідацію згідно прикінцевим положенням могла прийняти лише Всеукраїнська ГО. У будь-якому разі майно виходило з під контролю місцевих осередків (мало бути передане Всеукраїнській ГО). При цьому при передачі майна іншій ГО частина майна могла бути безповоротно втрачена, наприклад, для передачі земельних ділянок знадобилось би відповідне рішення органів місцевого самоврядування, яке в умовах ринкових відносин, не завжди було б на користь ГО. Крім того, керівники структурних підрозділів ГО не обираються членами осередків, як це було раніше, а мають призначатися згори вищим керівним органом, і відповідно дії розпорядників майна виходять з-під контролю місцевих осередків.

Подібний експеримент з існуючими на день прийняття Закону місцевими осередками всупереч завданню розширення свободи об'єднання в Україні грубо ущемляє її. Одночасно порушуються й конституційні гарантії права власності зареєстрованих як юридичні особи місцевих осередків.

Це пов'язано з тим, що новий Закон не враховує соціологічну природу відносин, що складаються у громадських організаціях. «Осередок» у перекладі на російську мову «ячейка» за словником С.І. Ожегова і Н.Ю. Шведової [11] означає первинну організаційну групу, серцевину громадської організації, осереддя (рос. – «средоточие»), з якого поширюється все явище. Тому не можна зводити осередок до розуміння вторинних структур, наділяючи їх похідним статусом, а не навпаки. Осередок – це первинна структура. з якого формується система. Звичайно, система може створювати нові похідні від неї, вторинні структури, однак в цьому разі вони не можуть вважатися осередками. Скажімо, в складі УСППІ зараз налічується 28 регіональних відділень, 73 філії та 22 представництва [12]. мабуть, не просто так, а тому, що і в тих, і в інших є потреба.

Отже, осередки і відокремлені підрозділи не є взаємозамінними поняттями, а принципово відрізняються. Перевести місцеві осере-

дки громадських організацій на статус відокремлених підрозділів означає фактичну ліквідацію місцевих осередків і відповідно звуження свободи об'єднання. При цьому, зауважимо, ЄСПЧ питання внутрішньої структури ГО, їх осередків не торкався.

Для переконливості дозволимо собі ліричний відступ: Залишити місцеві осередки ГО без власності, перевівши їх у форму відокремлених структурних підрозділів – все рівно, що залишити без приватної власності «сім'ю – основний осередок суспільства», визнавши її відокремленим структурним підрозділом суспільства, за яким рішенням уповноваженого державного органу чи органу місцевого самоврядування закріплюється частина загальнонародного чи то комунального майна, яка у будь-який момент може бути вилучена, замінена на інше майно тощо, якщо не піти далі та не сказати взагалі про можливість ліквідації сім'ї як відокремленого структурного підрозділу.

Отже, маємо фактично відмову від місцевих осередків у новому Законі, що виглядає не інакше як невиправданим втручанням у внутрішнє життя громадських організацій, що спотворює їх природу.

Адже фактично, формування всеукраїнських ГО відбувалося шляхом об'єднання ГО, які виникали на місцях. Сьогодні регіональні структури поставлені перед фактом, що їх подальшу долю будуть вирішувати не вони.

Існує й інший спосіб виникнення місцевих осередків – їх нове створення в рамках вже існуючої громадської організації. Однак в такому випадку створюються вони не керівним органом центральної ГО, а групами членів на місцях. У підтвердження цьому можна навести статутні документи Українських секцій Міжнародних ГО, наприклад, Української секції МПА Міжнародної поліцейської асоціації. Згідно Статуту УС МПА Відділення та Осередки можуть набувати статусу юридичної особи в установленому чинним законодавством України (п.4.4) [13]. УС МПА та створені нею Відділення і Осередки є неприбутковими організаціями, які для виконання статутних завдань мають у своїй власності кошти, майно та інші активи (п.18.1 Статуту УС МПА).

Слід враховувати також те, що значній частині місцевих осередків майно дісталось у спадок від СРСР. Отже, йдеться про бажану «реквізицію» цього майна, й переведення місцевих осередків у форму відокремлених підрозділів ГО може лише полегшити це псевдозавдання, адже насправді держава має турбуватися про розбудову громадянського суспільства, а не навпаки.

Тому таке ставлення до місцевих осередків, яке отримало закріплення у чинному Законі «Про громадські об'єднання», не можна вважати виправданим.

Звичайно, місцеві ГО хотіли би зберегти своє статус-кво, тому виступають проти подібних тенденцій, що означає відмову від власних потреб на місцях, фактично від наявної бази, необхідної для проведення місцевих проектів і програм. А оскільки згідно новому Закону про ГО рішення про ліквідацію юридичних осіб на місцях може прийняти лише керівний орган всеукраїнського ГО, а вищий керівний орган формується з делегатів осередків, то ситуація потрапила у глухий кут, адже фактично ніхто не хоче голосувати за свій саморозпуск.

Для вирішення конфліктної ситуації нова влада прийняла зміни до пункту 8 Прикінцевих положень Закону про ГО, якими передбачила, що місцеві осередки всеукраїнських (міжнародних) громадських організацій, які діяли зі статусом юридичної особи на день введення цього Закону в дію, за рішенням вищого органу управління всеукраїнської (міжнародної) громадської організації зберігають за собою статус юридичної особи після введення цього Закону в дію. Статути (положення) місцевих осередків всеукраїнських (міжнародних) громадських організацій, які діяли зі статусом юридичної особи на день введення цього Закону в дію, мають бути приведені у відповідність із цим Законом протягом п'яти років з дня введення його в дію. Рішення про зміну до складу керівних органів, статутів (положень) та місцезнаходження місцевих осередків всеукраїнських (міжнародних) громадських організацій, а також рішення про припинення діяльності місцевих осередків всеукраїнських (міжнарод-

них) громадських організацій приймаються в порядку, визначеному цим Законом для громадських об'єднань. Уповноваженим органом з питань реєстрації місцевих осередків всеукраїнських (міжнародних) громадських організацій, які діяли зі статусом юридичної особи на день введення цього Закону в дію, є відповідний орган, в якому зберігається реєстраційна справа місцевого осередку на день введення в дію цього Закону. У разі прийняття вищим органом управління всеукраїнської (міжнародної) громадської організації рішення про припинення своїх місцевих осередків як юридичних осіб правонаступником майна, активів та пасивів таких осередків є відповідна громадська організація (у редакції Закону України від 04.07.2014 р. № 1593-VII «Про внесення змін до Закону України «Про громадські об'єднання» щодо забезпечення діяльності всеукраїнських громадських об'єднань»).

Як бачимо, ситуація у редакції цього Закону все ще не віднайшла суттєвого вирішення. Навіть в назві Закону про внесення змін йдеться про забезпечення діяльності всеукраїнських громадських об'єднань (не місцевих осередків), й не дивлячись на те, що «облога» місцевих осередків з прийняттям змін до Закону дещо ослабла, його можна розглядати лише як певне проміжне половинчасте рішення.

Слід зазначити, що питання залишалось спірним протягом всього періоду незалежності України. Однак на практиці органи державної реєстрації виходили з того, що місцеві осередки зареєстрованих всеукраїнських та міжнародних об'єднань громадян, реєструються в обов'язковому порядку, якщо така реєстрація передбачена статутними документами цих об'єднань.

В підтримку цієї позиції можна навести переконливі аргументи: Конституція України гарантує свободу об'єднання, її норми мають пряму дію і будуються на принципі «дозволено те, що не заборонено». Відштовхуючись від того, що «дозволено все, що не порушує права і свободи інших», «що порушує права і свободи інших, заборонено», «що заборонено, але не порушує права і свободи інших, не відповідає Конституції» (ст.ст.22, 23 та інші статті Конституції України).

Місцеві осередки, утримуючи у своїй власності майно на статусі юридичної особи, ні як не порушують права інших, а те, що з практики йде значний спротив щодо реалізації нових норм Закону з боку самих громадських організацій лише свідчить про те, на чийй стороні правда. До того ж лишати місцеві осередки статусу юридичної особи означає посягання на їх право власності, яке гарантується Конституцією будь-якому власнику.

Все це є правовою підставою для визнання Закону в частині правової долі місцевих осередків неконституційним.

Таке рішення цілком виправдало б очікування практиків, які знаходяться під неприємним враженням від законодавчих рішень, але все ж таки не втрачають надії. Для ілюстрації аж просяться заспокійливі слова з інтернет-сторінки «Проблем-нет. Журнал Українського бізнесу»: «Не все так страшно. Для переведення місцевих осередків – юридичних осіб у відокремлені підрозділи дається аж 5 років (до 1 січня 2018 року). А до цієї дати місцеві осередки будуть рахуватись як відокремлені підрозділи навіть для підтвердження всеукраїнського статусу ГО. Тому раджу взагалі не поспішати, адже якщо якомусь олігарху це стане необхідно, законодавство можуть змінити ще дуже багато разів» [14].

Таким чином, вкотре бачимо, що неможливо всі аспекти суспільного життя зводити до особистостей (фізичних чи юридичних) і майнових відносин між ними, інакше потрапляємо в патову ситуацію реформування задля реформування, яке несе величезні державні витрати (на податкові перевірки тощо) і втрати громадських організацій, необхідні для проведення ліквідації місцевих осередків в масштабах всієї країни. До того ж це не відповідає взятому курсу на регіоналізацію суспільних відносин, взятому у зв'язку з євроінтеграцією. Підтримка місцевих осередків через місцеві бюджети за минулі роки вимірювалась сотнями млн. гривень, а з їх ліквідацією залишиться актуальною лише державна підтримка всеукраїнських ГО, втрачаться й інші переваги регіоналізації їх діяльності. Поспішні рішення, орієнтовані на протестне приведення законодавства у відповідність

до ЦК, мають бути замінені на більш зважені рішення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/ru/publish/article?art_id=246581344&.

2. Тимчасове застосування Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247667894&cat_id=223223535.

3. Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/document/246467463/EU-Ukraine_AAg_with_changes_Ukr_24.06.13.doc.

4. Конституція України // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

5. Закон України «Про громадські об'єднання»: від 22.03.2012 р., № 4572–VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 30. – Ст. 1097.

6. Закон України «Про об'єднання громадян»: від 16.06.1992 р., № 2460–XII // ВВР України. – 1992. – № 34. – Ст. 504.

7. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій у Європі № СМ / Рес (2007) 14 / прийнято Комітетом Міністрів України: від 10.10.2007 р. на 1006-му засіданні заступників Міністрів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=6032308&mode=thread&order=0&thold=0>.

8. Рішення Європейського Суду з прав людини по справі «Корецький та інші проти України (Заява № 40269/02)»: від 03.04.2008 р. // Офіційний вісник України. – 2009. – № 69. – Ст. 2411.

9. Грудницькая С. Н. Хозяйственная правосубъектность государственных предприятий: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.04 / Груд-

нищкая Светлана Николаевна ; НАН Украины, Ин-т экон.-правов. исследований. – Донецк, 2012. – 516 с.

10. Статут Міжнародної громадської асоціації «Українська секція міжнародної поліцейської асоціації» (редакція 2008р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ipa-ua.org/index.php/statut-us-mpa>.

11. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений / С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова ; Российская акад. наук, Ин-т русского языка им. В. В. Виноградова. – 4-е изд., дополн. – М. : Азбуковник, 1999. – 944 с.

12. Український союз промисловців і підприємців: з історії УСПП [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uspp.ua/z-istorii-uspp.html>.

13. Статут Міжнародної громадської асоціації «Українська секція міжнародної поліцейської асоціації» (редакція 2008 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ipa-ua.org/index.php/statut-us-mpa>.

14. Місцеві осередки громадських організацій // Проблем-нет. Журнал для Українського бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://problem-net.com/nikchemnist-ugod/perevirka-akt-povidomlennya-rishennya>.

Грудницька С. М. Проблеми розвитку законодавства України про громадські організації: господарсько-правовий аналіз / С. М. Грудницька, Т. П. Руцинська // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 99–106 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_4_20.pdf

Проведено господарсько-правовий аналіз законодавства України про громадські організації та розроблено пропозиції з його удосконалення. Аргументовано, що неможливо всі аспекти суспільного життя зводити до особистостей (фізичних чи юридичних) і майнових відносин між ними, інакше потрапляємо в патову ситуацію реформування задля реформування, яке у даному разі несе величезні державні витрати і втрати громадських організацій, необхідні для проведення ліквідації місцевих осередків в масштабах всієї країни. Підкреслено, що це не відповідає взятому курсу на регіоналізацію суспільних відносин, взятому у зв'язку з євроінтеграцією.

Грудницькая С.Н., Руцинская Т.П. Проблемы развития законодательства Украины об общественных организациях: хозяйственно-правовой анализ

Проведен хозяйственно-правовой анализ законодательства Украины об общественных организациях и разработаны предложения по его совершенствованию. Аргументировано, что невозможно все аспекты общественной жизни сводить к личностям (физическим или юридическим) и имущественным отношениям между ними, иначе попадаем в патовую ситуацию реформирования для реформирования, которое в данном случае несет огромные государственные расходы и потери общественных организаций, необходимые для проведения ликвидации местных ячеек в масштабах всей страны. Подчеркнуто, что это не соответствует взятому курсу на регионализацию общественных отношений, взятому в связи с евроинтеграцией.

Grudnitskaya S.N., Rutsinskaya T.P. Problems of Development of Ukrainian Legislation on Public Organizations: Economic and Legal Analysis

It was made the economic and legal analysis of Ukrainian legislation on public organizations and proposals for its improvement. Argued that it is impossible to all aspects of public life is reduced to the person (natural or legal) and property relations between them, or get into a stalemate reform for reform, which in this case is the huge government spending and loss of public organizations, necessary for the elimination of local cells across the country. That this is not a course for the regionalization of public relations, taken in connection with European integration Emphasized.